- Горенаведените методи е препорачливо да се вршат 7 дена после крајот на менструланиот циклус, кај жени во фертилен период заради оптимална точност.
- Во присуство на позитивна семејна анамнеза се препорачува генетски тестови BRCA1 I BRCA2 мутации.

ПРЕВЕНЦИЈА

-Вршење на самопреглед во домашни услови,еднаш неделно

-При напипана грутка или појава на некои од симптомите-задолжителен преглед од лекар специјалист

-Задолжителен ЕХО преглед на дојка еднаш годишно после 35 тата година

-Мамографија на секоја втора година после 45 та година

-При присуство на два или повеќе ризични фактори-редовни прегледи од лекар специјалист

Самопрегледот на дојките секој месец служи за запознавање на сопственото тело. Овој преглед не може да спречи рак на дојка, но може да и помогне на жената подобро да ги разбере нормалните промени низ кои поминуваат градите, да препознае невообичаени знаци и симптоми порано за да може што поскоро да оди на лекар.

Дефинитвна дијагноза се поставува само и единствено со биопсија на сомителната формација (грутка)

Психолошката и психосоцијалната поддршка го олеснува справувањето и прилагодувањето на болеста и го подобрува квалитетот на животот и рехабилитацијата.

Граѓанските здруженија претставуваат вонинституционална форма на давање помош и поддршка, па затоа се важна поддршка за жените кои боледуваат од рак на дојка.

Проект: ***Облечи розево-Облечи самодоверба***

ОРГАНИЗАЦИЈА ЖЕНА ДЕЛЧЕВО
ORGANISATION WOMAN DELCEVO
ул.Орце Николов бр.24 Делчево
e-mail: ozdelcevo@gmail.com

Оваа публикација е изработена со помош на Француска Амбасада во РСМ. Содржината на оваа публикација е единствена одговорност на Организација„ЖЕНА“ Делчево и во никој случај не ги одразува ставовите на Француска Амбасада во Република Северна Македонија.

AMBASSADE DE FRANCE EN MACÉDOINE DU NORD
Liberté
Égalité
Fraternité

ГРИЖИ СЕ ЗА СЕБЕ СО ЉУБОВ

САМОПРЕГЛЕДОТ НЕКА БИДЕ ТВОЈА РУТИНА

РАНОТО ОТКРИВАЊЕ СПАСУВА ЖИВОТ

Ракот на дојка е најчеста онколошка болест кај жените во 21ви век, со прогресивен раст од 1% на годишно ниво на дијагностицирани жени.
Во 2020 год., во Европа се дијагностицирани 576.337 жени со рак на дојка, од кои, 988 се во РСМ.
Најголем број жени на кои им е дијагностициран рак на дојка се постари од 50 години, но и помладите жени можат да заболат од овој тип на рак. Постои голема можност за излекување доколку се открие во рана фаза. Туморите со големина до 1 cm се излечиви во 98% од случаите. **Поради овие причини, од витално значење е жените редовно да ги прегледуваат своите гради за какви било промени**. Иако ретко, и мажите можат да добијат рак на дојка.

ШТО ГО ПРИЧИНУВА РАКОТ НА ДОЈКА

Сè уште не е позната точната причина за ракот на дојка, па затоа е тешко да се каже зошто една жена го добива, а друга не. Сепак, познато е дека сè започнува поради оштетување на ДНК и мутација на клетките на ткивото на дојката, што предизвикува абнормален (неконтролиран) раст и репродукција на клетките на дојката. Таквите оштетени клетки се делат многу побрзо од здравите, се акумулираат формирајќи грутка, туморска маса. Резултатот е развој на малигнен тумор.

Ракот на дојката може да започне во различни делови на дојката.
Сепак, најчесто се јавува во млечните канали, а понекогаш се јавува во млечните жлезди на дојката, кои произведуваат млеко

КОИ СЕ РИЗИК ФАКТОРИТЕ ЗА РАК НА ДОЈКА?

Постоењето на еден или повеќе фактори на ризик не значи дека жената ќе добие рак на дојка.
Ракот на дојката е предизвикан од сложена интеракција на генетиката и факторите на животната средина:
-хормонален дисбаланс
-силно изразена мастопатија (бенигна хормонална промена во ткивото на жлездата)
-употреба на контрацептивни средства
-In vitro третмани
-семејна историја
-ризична возрасна група (жени во перименопаузален период од 40—60 годишна возраст)

СИМПТОМИ:

- Напипана грутка во регија на дојката
- Крвава секрет до брадавицата на дојката
- Задебелена и /или црвена кожа на дојката (синдром на портокалова кора) прпратено со болка или дискомфорт при палпација (опипување)
- Разранување на брадавицата без физички фактор(Пацетова болест)
- Подпазувните лимфни јазли понекогаш реагираат и се манифестираат со зголемени димензии како последица на малигнен процес во дојката и може да се палпираат пред да се дијагностицира болеста
- Повлекување на брадавицата кон внатрешноста на дојката
- Во крајните стадиуми на болеста може да има разранување на кожата, некроза на ткивото, оток на едната рака од страна на болната дојка (Лимфедем)

Болката и дискомфортот кај жени во фертилна возраст со редовен менструален циклус, во периодот 7-10 дена пред циклусот ***не е знак на малигна болест на дојка*** *и најчесто се должи на фиброцистична мастопатија*

ДИЈАГНОСТИЧКИ МЕТОДИ

- Анамнеза и клинички преглед од лекар спацијалист
- Ехографски преглед (ултразвук)
- Мамографија
- Кај жени со изразена мастопатија или други фактори кои го комплицираат извршувањето со претходните методи на дијагностика, се препорачува MRI– магнетна резонансна томографија или CT–scan (компјутерска томографија)